

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Narracje w kulturze		8.0.13687	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	dziennikarstwo i wiedza o mediach
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Szalewska, profesor uczelni; dr Magdalena Horodecka, profesor uczelni; dr Martyna Wielewska-Baka; prof. dr hab. Ewa Graczyk; prof. UG, dr hab. Kwiryna Ziemia; dr Artur Nowaczewski; dr hab. Mariusz Kraska, profesor uczelni; prof. dr hab. Zbigniew Majchrowski; dr Anna Filipowicz, profesor uczelni; dr hab. Maciej Michalski, profesor uczelni; dr Monika Żółkoś; dr Maciej Dajnowski; prof. UG, dr hab. Feliks Tomaszewski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Konwersatorium		30 godzin - udział w zajęciach	
Sposób realizacji zajęć		10 godzin - samodzielna lektura literatury przedmiotu	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie projektu zaliczeniowego	
Liczba godzin		Razem: 50 godzin = 2 ECTS	
Konwersatorium: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie ćwiczeń na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • obecności i systematycznego przygotowywania się do zajęć oraz dyskusji na zajęciach (30%), • przygotowania w formie ustnej wybranych zagadnień spośród wskazanych przez prowadzącego zajęcia (20%), • przygotowania projektu zaliczeniowego (50%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	czynny udział w zajęciach	wypowiedź ustna	praca pisemna
	Wiedza		
K_W12	+	+	+
	Umiejętności		
K_U08	+	+	+
	Kompetencje społeczne		
K_K03	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z pojęciem narracji (zarówno w perspektywie teoretycznej, jak i pod kątem analizy konkretnych przypadków) i uświadomienie jej roli jako kategorii transdyscyplinarnej i transmedialnej.

Treści programowe

Podstawy narratologii. Narracja jako pojęcie wędrujące.
 Narracja – tożsamość – tekst kultury.
 Narracja w ujęciu dramaturgicznym (zasady tworzenia narracji w kinie gatunkowym, narracja a kompozycja).
 Narracje i schematy fabularne (Northop Frye, Władimir Propp).
 Narracja a mit i rytuał.
 Narracja a nowoczesny folklor (plotka, legenda miejska).
 Zmierzch wielkich narracji. Rola narracji emancypacyjnych (mikronarracje, przeciw-historie, narracje ratownicze).
 Narracje dominujące – nieobecne – alternatywne.
 Narracja a punkt widzenia (narrator niewiarygodny, subiektywizacja narracji, focalizacja, narracje z punktu widzenia mniejszości).
 Przeszłość we współczesnej narracji kulturowej.
 Narracje a mechanizmy pamięci zbiorowej.
 Narracje XXI wieku (dyskursy apokaliptyczne, klimatyczne, medyczne, podróżnicze etc.).
 Narracje przestrzenne (miasto w ujęciu semiotycznym i kulturowym, muzeum jako narracja).
 Problemy narracji transmedialnych.
 Wprowadzenie do narracji nieliterackich (narracja w komiksie, filmie, malarstwie).

Wykaz literatury

Prowadzący każdorazowo wskazuje teksty do przeczytania na ćwiczenia i przygotowania projektu zaliczeniowego.

Ankersmit F., *Narracja, reprezentacja, doświadczenie: studia z teorii historiografii*, pod red. i ze wstępem E. Domańskiej, Kraków 2004.
 Aumont J., Michel M., *Analiza filmu jako opowiadania*, [w:] *idem, Analiza filmu*, Warszawa 2011.
 Bał M., *Narratologia. Wprowadzenie do teorii narracji*, przeł. E. Kraskowka, E. Rajewska, Kraków 2012.
 Barthes R., *Mitologie*, przeł. A. Dziadek, wstęp K. Kłosiński, Warszawa 2000.
 Bauman Z., *Ponowoczesność jako źródło cierpień*, Warszawa 2004.
 Branigan E., *Schemat fabularny*, [w:] *Kognitywna teoria filmu*, red. J. Ostaszewski, Kraków 1999.
 Campbell J., *Bohater o tysiącu twarzy*, przeł. A. Jankowski, Poznań 1997.
 Carroll N., *Filozofia horroru albo Paradoksy uczuć*, przeł. i postł. M. Przyłipiak, Gdańsk 2004.
 Czubała D., *Nasze mity współczesne*, Katowice 1996.
 Domańska E., *Historia ratownicza*, „Teksty Drugie” 2014, nr 5.
 Domańska E., *Historie niekonwencjonalne: refleksja o przeszłości w nowej humanistyce*, Poznań 2006.
 Domańska E., *Mikrohistorie: spotkania w międzyświatach*, Poznań 1999.
 Eco U., *Superman w literaturze masowej: powieść popularna – między retoryką a ideologią*, przeł. J. Ugniewska, Warszawa 1996.
 Frye N., *Anatomia krytyki*, przeł. M. Bokinić, postł. A. Zgorzelski, Gdańsk 2012.
 Genep A. van, *Obrzędy przejścia: systematyczne studium ceremonii: o bramie i progę, o gościnności i adopcji [...]*, przeł. B. Biały, wstęp J. Tokarska-Bakir, Warszawa 2006.
 Golinowska K., *Narracje sztuki w kulturze płynności*, Warszawa 2014.
 Karpiński M., *Niedoskonałe odbicie. Warsztat scenarzysty filmowego*, Kraków 2006.
 Kermodé F., *Znaczenie końca*, przeł. O. i W. Kubińscy, Gdańsk 2010.
 Kobielska M., *Muzeum narracyjne – muzeum doświadczeniowe. Uwagi terminologiczne*, „Teksty Drugie” 2020, nr 4.
 Koselleck R., *Semantyka historyczna*, wyb. i oprac. H. Orłowski, przeł. W. Kunicki, Poznań 2001.
Kultura popularna – części i całości: narracje w kulturze popularnej, red. B. Owczarek, J. Frużyńska, Warszawa 2011.

Lytard J.-F., *Kondycja ponowoczesna: raport o stanie wiedzy*, przeł. M. Kowalska, J. Migasiński, Warszawa 1997.

Lévi-Strauss C., *Struktura mitów*, [w:] *idem, Antropologia strukturalna*, przeł. K. Pomian, Warszawa 2000.

Łebkowska A., *Empatia: o literackich narracjach przełomu XX i XXI wieku*, Kraków 2008.

Łebkowska A., *Narracja*, [w:] *Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy*, red. M.P. Markowski, R. Nycz R, Kraków 2006.

Michałowska M., *Foto-teksty. Związki fotografii z narracją*, Poznań 2012.

Możliwość i konieczność w kulturze. Idee – narracje – interpretacje, red. B. Pawłowska-Jądrzyk, Warszawa 2017.

Napiórkowski M., *Powstanie umarłych: historia pamięci 1944–2014*, Warszawa 2016.

Narracja i tożsamość. Narracje w kulturze, red. W. Bolecki, R. Nycz, Warszawa 2004.

Narracje migracyjne w literaturze polskiej XX i XXI wieku, pod red. H. Gosk, Warszawa 2012.

Narratologia, red. M. Głowiński, Gdańsk 2004.

Narratologia transmedialna: teorie, praktyki, wyzwania, red. K. Kaczmarczyk, Kraków 2017.

Nieszczerczewska M., *Narracje miejskiej wyobraźni*, Poznań 2009.

Ostaszewski J., *Historia narracji filmowej*, Kraków 2018.

Owczarek B., *Narracyjność literatury popularnej*, [w:] *Nowe formy w literaturze popularnej*, red. B. Owczarek, J. Frużyńska, Warszawa 2007.

Propp W., *Morfologia bajki*, przeł. W. Wojtyga-Zagórska, Warszawa 1976.

Przeszłość we współczesnej narracji kulturowej: studia i szkice kulturoznawcze, t. 1–3, pod red. P. Bilińskiego, P. Plichty, Kraków 2011–2012.

Ricoeur P., *Czas i opowieść*, t. 1: *Intryga i historyczna opowieść*, przeł. M. Frankiewicz, Kraków 2008.

Rosner K., *Narracja, tożsamość i czas*, Kraków 2003.

Schabenbeck M., *Format scenariusza filmowego*, Warszawa 2008.

Sendyka R., *Anegdota i poetyki „New Historicism”*, [w:] *Zapisywanie historii: literaturoznawstwo i historiografia*, red. W. Bolecki, J. Madejski, Warszawa 2010.

Sontag S., *Choroba jako metafora; AIDS i jego metafory*, przeł. J. Anders, Warszawa 1999.

Toporow W., *Miasto i mit*, wyb., przeł. i wstęp B. Żyłko, Gdańsk 2000.

Tuszyńska K., *Narracja w powieści graficznej*, Warszawa 2016.

Vogler Ch., *Podróż autora. Struktury mityczne dla scenarzystów i pisarzy*, przeł. K. Kosińska Warszawa 2010.

White H., *Poetyka pisarstwa historycznego*, pod red. E. Domańskiej, M. Wilczyńskiego, Kraków 2000.

Wieczorkiewicz A., *Apetyt turysty: o doświadczaniu świata w podróży*, Kraków 2008.

Wojnowski K., *Pożyteczne katastrofy*, Kraków 2016.

Wright W., *Struktura westernu*, przeł. K. Kamiński, „Dialog” 1978, nr 3–9.

Zierkiewicz E., *Patografia jako zjawisko kulturowe i jako narzędzie nadawania znaczeń chorobie przez współczesnych pacjentów*, „Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja” 2012, nr 1 (57).

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W12 K_U08 K_K03</p>	<p>Wiedza</p> <p>K_W12 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma rozszerzoną wiedzę literaturoznawczą i językoznawczą, ze szczególnym uwzględnieniem kategorii narracji jako narzędzia transmedialnego (K_W12). <p>Umiejętności</p> <p>K_U08 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi analizować i wykorzystać różne sposoby konstruowania narracji w świecie mediów (K_U08). <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>K_K03 Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rzetelnie angażuje się w tworzeniu różnych form narracyjnych, z uwzględnieniem etyki zawodowej (K_K03).
<p>Kontakt</p> <p>katarzyna.szalewska@ug.edu.pl</p>	